

خیلواکی

استقلال

www.esteqaal.net

پنجشنبه ۲۰ اگست ۲۰۲۶

نویسنده: صابر سعادت

ارسالی: جمشید رسا

استقلال افغانستان

ملت افغانستان سه بار جنگ های شدیدی را با انگلیس ها انجام دادند، اولین جنگ افغان _ انگلیس در بین سال های 1842 _ 1839 بود که این جنگ توسط غازی محمد اکبرخان به نفع افغانها به پیروزی رسید و قشون امپراتوری همان وقت انگلیس شکست خورد. جنگ دوم افغان انگلیس در بین سال های 1878 – 1880 میلادی رخ داد که آن هم به نفع افغان ها تمام شد. جنگ سوم افغان – انگلیس هم در ششم ماه می سال 1919 آغاز و در ماه اگست این سال پایان یافت که منتج به حصول استقلال افغانستان شد.

شاه امان الله غازی در زمانی اقدام به گرفتن آزادی کرد که جهان شاهد تحولات عمیق و سریع اوضاع سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و تکنالوژی بود و روحیه ضد استعماری شدت گرفته بود. کشورهای کوچک و بزرگ که در یوغ استعمار بودند، یکی پی دیگر آزادی خود را حاصل میکردند. جنگ جهانی اول ختم شده بود. انگلستان و اتحاد جماهیر شوروی جدید دیگر متحد وقت جنگ نبودند بلکه بعد از انقلاب اکتوبر در روسیه و برقراری نظام کمونستی باهم در رقابت قرار گرفتند. اغتشاشات در هند بریتانوی علیه انگلیس ها به اوج خود رسیده بود. مشروطه خواهان و ملت قهرمان و آزادی خواه افغان تشنه استقلال خود بودند. ملت افغان با فهم اینکه انگلیس ها دارای طایرات جنگی، تانک ها و توپ های پیشرفته بودند و افغانستان به هیچ نوع از نگاه نظامی با انگلیسها رقابت نمیتوانست، با آنها ملت قهرمان افغان به اتکاء به خداوند (ج) منتظر بقدرت رسیدن شخصیت ملی و آزادی خواه چون امان الله خان بودند که صدای قیام ملی شانرا لبیک بگوید. امان الله خان با درک شرایط با اتکا به خداوند یکتا و اعتماد به ملت یکپارچه و قهرمان جهاد را علیه انگلیس استعمارگر

اعلان و جنگ را در سه جبهه اعلان کرد که در نتیجه شهادت نیروهای ملی افغان، قسمت های زیاد خاک خود را که جبراً جدا شده بود، آزاد کردند .

در پی مبارزات خستگی ناپذیر، سنگین و پیگیر مردم کشور در برابر مستعمره جویان بریتانیایی که در درازای تقریباً نزدیک به یک سده آزارگار پیش می بردند، به استقلال دست یافت. به رغم برتری عظیم اقتصادی امپراتوری بریتانیا بر افغانستان و به رغم مجهز بودن بارها مادی- فنی و آموزش دیدگی سپاهیان انگلیس در مقایسه با جنگجویان مردمی افغانستان، متجاوزان بریتانیایی متحمل شکست سختی در جنگ هایی که به راه انداخته بودند، گردیدند. دلیل شکست تلاش های برپایی حاکمیت انگلیس ها بر افغانستان آن بود که جنبش در برابر برده سازان خارجی در افغانستان، به خود سیمای مردمی و سراسری گرفته بود. مقاومت قهرمانانه یی که از سوی توده های مردمی در این کشور در برابر تجاوز انگلیس صورت می گرفت، به گونه روشنی گواهی می دهد که ممکن نیست مردمی را که سلاح در دست در راه مبارزه قاطعانه به خاطر امری برحق به پا خاسته اند، نابود کرد.

موضوعات مهم که شاه امان الله در دوره سلطنت ده ساله خود انجام داد قرار ذیل میباشد:

« برای اولین بار در تاریخ افغانستان برای حاکمیت قانون در سال 1923م قانون اساسی را بنام "نظام نامه" در (73) ماده تدوین و در عمل تطبیق کرد، همچنان نظام نامه نکاح، عروسی و ختنه سوری را در سال 1924م در (22) ماده و یک تعداد قوانین دیگر را تدوین و به نشر سپرد. مطابق هدایات نظام نامه برای اولین بار تشکیلات سیاسی و اداری دولت شاهی افغانستان را اساس گذاری کرد، به این معنی که کابینه را بشکل جوامع مدنی مطابق نیازمندیهای افغانستان ساخت و وزیری را در رأس هر وزارت تعیین کرد.

همچنان تشکیلات اداری و تقسیمات ملکی افغانستان را در حدود اربعه های مشخص ترتیب و برای هر منطقه والی، نائب الحکمه و یا حاکم اعلی مقرر نمود .

شاه امان الله غازی برای اولین بار در تاریخ افغانستان معاهدات رسمی را با کشورهای چون انگلستان، جرمنی، اتحاد شوروی، ایران، ترکیه، فرانسه و ایتالیا امضا و به اساس آن با گشودن نمایندگی های سیاسی، روابط سیاسی بین افغانستان و کشورهای خارجی آغاز گردید.

شاه امان الله اولین بار در تاریخ افغانستان با معرفی نهضت زنان برای زنان افغان حقوق مساوی را در تمام امور سیاسی، اجتماعی و اقتصادی داد که حتی در امریکا که خود را مهد دموکراسی، آزادی

و مدافع حقوق بشر میدانست، زنان امریکا الی 1920م حق رای دادن و کاندید شدن را نداشتند و برای اولین بار یک خانم سیاه پوست در 1968م به کانگرس راه یافت.

واحد پولی را نام ملی داد یعنی روپیه کابلی را به افغانی تبدیل کرد.

بیرق افغانستان را از سیاه، به سیاه و سرخ و سبز تبدیل کرد و در داخل افغانستان و نمایندگی های سیاسی افغانستان در کشورهای خارجی بحیث کشور آزاد و مستقل بر افراشت.

اولین بار تعداد خانم های افغان را برای فراگرفتن تحصیل به خارج از کشور اعزام داشت و نیز در لویه جرگه به نمایندگی زنان افغان دو خانم افغان نیز اشتراک ورزیدند.

شاه امان الله خان غازی، مردی روشن فکر، صاحب نظر و متواضع و انسان صمیمی و مردم دوست و به استقلال کشور سخت دلبسته و عاشق بود .

به آرزوی افغانستان با صلح، آزاد و مترقی و درود می فرستیم به روح فرزندان قهرمان افغانستان، خاصتاً شاه امان الله خان غازی و همه مبارزین واقعی راه آزادی و استقلال میهن ویران شده و هم میهنان ستم دیده و رنج کشیده وطن.

یشاسین افغانستان

زنده باد افغانستان

ژوندی د وی افغانستان